

Heemkundige Kring

Dr. Croquet - Walem

MAGAZINE 63 - Pastoor Noels

Driemaandelijkse uitgave : oktober-november-december 2021

Militaire erfdiensbaarheden

In de omgeving van de Antwerpse forten vind je vandaag nog verschillende houten huizen en villa's uit de 19de en vroege 20ste eeuw. Deze huizen dragen de sporen van de voormalige wet op de krijgsvaardigheden: een oude wet die erg strikte bepalingen oplegde met betrekking tot de bebouwing van gronden rondom militaire versterkingswerken.

Zo was het verboden om binnen een afstand van 585 meter van een fort of omwalling stenen gebouwen op te trekken. Het bouwen van houten huizen werd wel toegestaan. Die konden immers snel worden afgebroken of platgebrand.

De achterliggende militaire logica was eenvoudig; bij oorlogsdreiging wilde het leger rond de militaire bolwerken een open schotveld kunnen creëren, zodat men van daaruit de vijandelijke troepen perfect zou kunnen zien naderen. Bestaande gebouwen mogen voorlopig blijven.

Als ze later om oorlogsredenen moesten afgebroken worden, kon de eigenaar geen afspraak maken om een vergoeding.

Als uitvoermaatregel werd door de Directie van de Genie en fortificaties werden er grenspalen geplaatst, waar het nodig geacht werd om een referentiepunt te hebben. Deze gehouwen stenen werden geplaatst op de boord van de wegen, waar de grens van de zone de militaire erfdiensbaarheden kruisten.

Café "Velodroom", als voorbeeld van een houten woning die binnen de grenspalen van het fort viel.

Tevens werden de afmetingen van deze grenspalen voorgeschreven, evenals het feit dat ze de letters S.M. dienden te vermelden (Servitudes Militaires). Deze militaire erfdiensbaarheden zouden pas in 1947 opgeheven worden.

Je kan nog een bestaande grenspaal gaan bekijken in Battenbroek. Deze is terug te vinden op de dijk achter het polderhuisje.

INHOUD

Editoriaal	3
Pastoor Noels	4
1961: 60 jaar geleden in onze dagbladen	10
100 jaar WK wielrennen	14
40 jaar Walemse Stoempers	15
Soldatenbrieven WO I	17
Uit het archief	18
Vroeger en nu	19
Militaire erfdiensbaarheden	20